

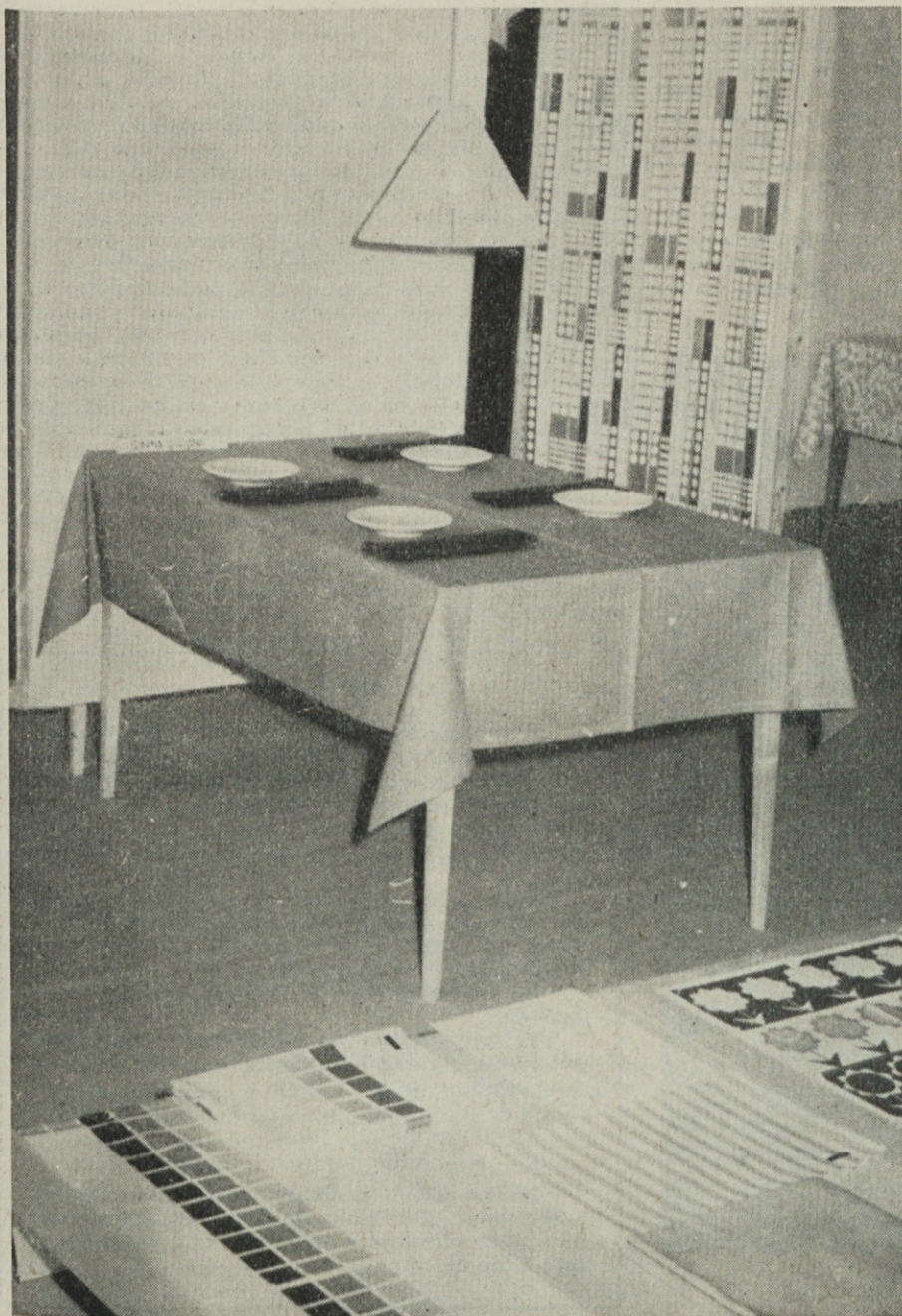

GLASILO KOLEKTIVA INDUPLATI JARŠE

ŠT. 2 - XII

FEB. 1963

CENA 20 DIN

Detajl iz našega paviljona na GR

VSEBINA:

- Z. Kovač — Moda 63
- I. Sešek — Mnenje drugih o nas
- O. Lipovšek — Mi in trgovska mreža
- F. dr. Jerovec — Ing. Bergant — novi tehnični vodja
- J. Ukmar — Intervju z upravnikom »Kina Induplati«
- M. dr. Siška — Letno poročilo OA Induplati
- F. Rebernik — Kako smo delali
- J. Mavko — Nabava in prodaja
- S. ing. Bergant — S seje upravnega odbora
- A. Skarja — O nesrečah v letu 1962
- A. Gnidovec — Udeležba podjetja in zavarovalcev
- M. Vidmar — TV Partizan Jarše je pregledal svoje delo
- Iz ekonomskih enot
- Za smeh in razvedrilo
- Personalne izpremembe
- Oglas
- Objave
- Spored »Kina Induplati«

Izdaja v 900 izvodih kolektiv tovarne Induplati. Odgovorni urednik Jože Klešnik. Natisnila in klišee izdelala Tiskarna »Jože Moškrič« v Ljubljani

Moda 1963

Sejem mode 1963 je za nami. Kot prva letošnja prireditelj na Gospodarskem razstavišču je vzbudil veliko zanimanja med potrošniki in splošno pri vseh, ki jih zanima napredek naše tekstilne industrije in konfekcije. Tovarne so imele zopet priložnost pokazati, kaj so pripravile potrošnikom za novo pomladansko in poletno sezono. Poleg domačih tovarnih tekstila, konfekcije, pletenin in obutve so sodelovale tudi tovarne iz ostalih republik.

Pri ocenjevanju modelov je sodelovala strokovna žirija, ki je ocenjevala, kar so proizvajalci sami predložili v oceno, medtem ko je žirija potrošnikov ocenjevala vse razstavljene izdelke za kakovost ter uporabnost. Teh priznanj je bilo podeljenih 109 tekstilnim in konfekcijskim, 16 pa usnjenim izdelkom.

Tekstilne tovarne niso pokazale vidnejšega napredka, razen nekaterih izjem. Zanimanje so vzbudile nove tkanine iz umetnih snovi, mešanice umetnih vlaken s svilo, volno itd... Tukaj bi omenila lanacryl, novo tkanino naše tovarne »Induplati« Jarše, ki je vzbudila veliko pozornost tako pri potrošnikih, kot pri strokovni žiriji, ki ji je podelila zlato medaljo. Lanacryl je mešanica umetnega vlakna — leacryla z lanom. Ta kombinacija je zelo posrečena. Ima vse lastnosti platna, ki je v svetu moderno. Najbolj razveseljivo pa je dejstvo, da se ne mečka. Kostim, obleka ali plašč bo prijetna osvežitev v ženski pomladanski in poletni garderobi. Trenutno obstoja samo v šestih barvah, z večjim barvnim razponom pa bo izbira lažja.

Model obleke iz Lanacryla

Proizvajalci tiskanega blaga še niso z desseni v koraku s časom. Barvna paleta vzorcev je prepestrata, pa tudi likovna rešitev še ni dobra. Nekaj boljših vzorcev so pokazala podjetja »Induplati« Jarše, »Svila« Maribor in »Metka« iz Celja.

Pletenine so bile kot vedno tudi letos zelo dobre. V enostavnem kroju in moderni barvi so lepe in elegantne. Predvsem se je izkazala »Rašica« — Gameljne, ki je poleg lepih modelov presenetila s pleteninami v modernem karo vzorcu. »Nada Dimič« iz Zagreba je pokazala več praktičnih in cenjenih modelov, žal pa samo v sivi barvi. Modeli v pestrejših barvah bi bili za otroke primernejši in bolj prikupni.

Veliko zanimanje obiskovalcev je bilo za izdelke tovarne »Dekorativenih tkanin«. Razstavili so enobarvno blago za tapeciranje in volnene zavese, ki se z blagom barvno ujemajo. Kot novost so prikazali novo pohišveno tkanino v strukturi satovja in zelo lepih barvah. Zanj so prejeli zlato medaljo in priznanje potrošnikov.

Najvidnejši napredek na sejmu pa je nedvomno pokazala naša tovarna »Induplati« Jarše. Z domiselno aranžiranim paviljonom smo nazorno pokazali obiskovalcem vse možnosti uporabe naših izdelkov. Skladnost med vzorčastim in enobarvnim blagom smo dosegli z uvedbo barv po sistemu švedskega barvnega kroga. Tako smo vzbudili pozornost z lepimi barvami, dobrimi vzorci in okusnimi izdelki. Priznanje potrošnikov, 4 zlate in ena srebrna medalja so lepo priznanje delovnemu kolektivu in vzpodbudna za nadaljnji napredek.

Sejem mode 63 je spremljala modna revija, ki jo je pripravil Center za sodobno oblačenje s sodelovanjem tekstilne in usnjarsko-predelovalne industrije. Modeli, ki jih je revija prikazala, so bili izdelani iz blaga, razstavljenega na sejmu. Kreatorke so ustvarile oblačila s težnjo, da bi prikazale čim boljše uporabnost določenih tkanin, pri čemer so upoštevale modne novosti. Konfekcijska podjetja in tovarne pletenin so pokazale lepe modele, ki jih želimo čim več tudi na tržišču. Naše tovarno je predstavilo 8 predpasnikov, 2 poletni obleki iz potiskanega platna in 2 kostima iz lanacryla.

S prizadevanjem organizatorja je revija dobro uspela in je s svojo vlogo pripomogla k uspehu Sejma mode 63.

OBJAVA

Člane kolektiva, ki še niso dvignili vložkov za zdravstveno izkaznico, prosimo, da jih dvignejo najpozneje do 25. februarja 1963 v kadrovske splošnem sektorju podjetja.

OBJAVA

Delavce in uslužbence, ki nameravajo naročiti izkaznico za četrtinsko vožnjo obr. K-15 prosimo, da dostavijo v kadrovske splošni sektor podjetja osebno izkaznico in 30 din za osebo.

Za otroke od 4. do 15. leta starosti pa rojstne podatke.

Prijave sprejemamo najpozneje do 28. februarja 1963. Poznejših reklamacij ne bomo mogli upoštevati.

Iz kadr. spl. sekt.

OBJAVA

Izvršni odbor sindikalne podružnice obvešča svoje člane, da se kilogramski ostanki delijo vsak dan razen ob sobotah ter v primeru, da ni blaga od 13. do 15. ure.

Mi in trgovska mreža

Model anoraka je prikazala Verena

Razvoj tekstilne industrije je skupno s porastom proizvodnje in kvalitete postavil pred vodstva posameznih podjetij zahtevno nalogo: vnovčiti izdelke.

Tradiciji našega podjetja gre zasluga, da vse do danes še nismo bili postavljeni pred vprašanje kako prodati gotove izdelke. Prihodnost pa v tem pogledu tudi nam ne bo prizanesla, če nanjo ne bomo primerno pripravljani.

Odločitev naše uprave, da se v prihodnje oskrbi s primerno reklamo je bila razumno sprejeta in prvi korak napravljen v sredo 16. januarja letos. Šef komercialnega sektorja tov. Jože Mavko je dobil nalogo, da povabi najvidnejše prodajalce naših izdelkov iz vse Jugoslavije.

V ta namen je bila naša sejna soba primerno pripravljena z razstavo naših novih in tiskanih izdelkov. Posebnost je bila še mala revija konfekcijskih izdelkov.

Vkljub hudemu mrazu (alkohol v termometrih je zdrsnil na -21°C) je prišlo na vabilo k nam v goste 34 trgovcev in trije trgovski zastopniki Induplati.

S krajšim nagovorom jih je pozdravil direktor tovariš Marinc ter jim orisal potek našega dela in poslovanja. Poseben poudarek je dal novitetam v naši kolekciji z obrazložitvijo kako je do njih prišlo. Na navzoče je direktor Marinc apeliral, da v času v katerem živimo ne moremo nazaj temveč le naprej in je zato naloga nas vseh, da potrošniku ponudimo to, kar je dobro in sodobno.

V nadaljevanju so si trgovci ogledali razstavo v sejni sobi ter v pomenku z našimi ljudmi iz Induplati

izrazili zadovoljstvo oziroma pripombe na artikle. Kakor že omenjeno so si za zaključek ogledali konfekcijske izdelke iz enobarvnih in tiskanih platen ter bili tako neposredno seznanjeni z okusnimi in cenenimi izdelki. Posebne pozornosti je bila deležna obleka — kostum ter komplet (obleka in paleto) iz lanakrila. Še bolj kot prej je bilo sedaj slišati pripombe zakaj smo vso proizvodnjo prodali zagrebškemu trgovcu, kateri bo sedaj brezkonkurenčno nastopil na trgu ter oddajal delne količine le onemu, ki bo na njegovi milostni listi. Naš zagovor za pripombe je bil umesten ter se je glasil: če želite lahko tega artikla proizvedemo še več in ga dobite tudi vi. Menda je pri tem sklepu tudi ostalo.

Pripombe so padale tudi na razstavljene tiskanine, katere je večina naših gostov ocenila z nižjimi ocenami. »Gdje su vam karanfile«, ali »zašto ste izbacili iz kolekcije klinčke« so bila vprašanja večine. Karanfile ali klinčke imenujemo mi nageljne. Teh smo proizvedli in prodali doslej že nekaj sto tisoč metrov. Naš odgovor se je glasil: še so na razplogo in če jih zahtevate jih boste dobili.

Boljše so bile ocene za prte predvsem za enobarvne prte s primernimi servetami in na enobarvna platna. Tem res ni kaj očitati.

V takem vzdušju in z menjavo komentarjev je hitro prišel čas ko smo naše goste povabili v menzo na kosilo, potem pa smo jih odpeljali še v Ljubljano na ogled modne revije na GR.

Zaključek srečanja s trgovci iz vse Jugoslavije je bil brez dvoma uspešen. Trgovci so bili s sprejemom in prikazanim zelo zadovoljni. S prvim rezultatom smo bili zadovoljni tudi mi, ker je bil s tem naš namen dosežen. Še bolj pa bomo zadovoljni v prihodnjih dneh in tednih, ko bodo prihajala naročila za naše izdelke.

Ne pozabimo — letos praznuje INDUPLATI JARŠE svoj 40. rojstni dan. V tem času so bili proizvedeni v podjetju milijoni metrov najrazličnejšega blaga. Ne pozabimo, da je renome podjetja v kvaliteti in ceni. Ne pozabimo, da so izdelki INDUPLATI predstavnik standarda in sodobnega okusa. Na kraju ne pozabimo, da proizvajamo zato, da bomo tudi prodali in to v času vedno močnejše konkurence in bo treba slej ko prej misliti tudi na reklamo, ki v ceni naših izdelkov še ne predstavlja pomembnejšega faktorja.

Že danes lahko samo pritrdimo besedam direktorja Marina, ki je v svojem nagovoru omenil stalni kontakt s trgovsko mrežo kot program našega bodočega dela in kot program sodelovanja enih in drugih.

Trgovci so z zanimanjem sledili reviji

Letno poročilo obratne ambulante »Induplati« za leto 1962

V tem letu se je splošna ambulanta Obratne ambulante povečala za eno dejavnost: laboratorij. Sicer je laborant nastopil delo šele v septembru. Takrat smo lahko dobili medicinskega laboranta, ker se je junija končala šola in nam je uspelo dobiti absolventko te šole. Imeli smo srečo, ker so vsi študentje bili štipendisti te ali one ustanove, mi pa nismo štipendirali nikogar. Le dve laborantki nista prejemale štipendije in eno izmed teh dveh smo sprejeli v naš kolektiv. Z uvedbo te dejavnosti so zdravniški pregledi bolj kvalitetni in v pomoč pri diagnostiki. Zobna ambulanta se je preselila v nove prostore, ki jih je adaptiralo podjetje »Induplati«, denar za drugi zabozdravniški stol je dalo podjetje »Papirnica« Količevo, opremo za čakalnico pa je dalo podjetje »Lip« Radomlje. V prejšnje prostore zobne ambulante smo namestili laboratorij in knjigovodstvo.

V ambulanti je tako zaposleno naslednje osebje: zdravnik splošne prakse, stomatolog, zobni tehnik, medicinski laborant, računovodja, dve bolničarki, dve zobni asistentki in snažilka.

Zavod za socialno zavarovanje v Ljubljani je bil plačnik za kurativne usluge. Najprej so nam znižali pavšal od 1. 1961, nato so ga v decembru zvišali in tako smo finančno v l. 1962 vozili dobro. Za sistematske preglede so plačevala vsa tri podjetja. Poklicali smo komisijo Okrajnega higienskega zavoda, da je popisala vsa delovna mesta, ki so zdravju škodljiva in tako delavci na teh mestih morajo biti pregledani periodično po zakonu. Plačilo za te preglede gre iz materialnih stroškov, kar je važno za podjetje samo. Ista komisija bo v l. 1963 pregledala delovna mesta v Papirnici Količevo, v Lip Radomlje pa so vsa mesta že popisana v l. 1956.

V splošni ambulanti smo delili učinek po popravljenem pravilniku o delitvi OD, kateri ni dosegal 10 % mesečno.

Kurativa:

V tem letu nam ni prizanesla epidemija gripe, zato smo imeli v tem letu do sedaj najvišje število obiskov — 15 966. Od tega je bilo prvih pregledov 6190, ponovnih 9776. Razmerje je torej 1 : 1,6. Po podjetjih je bilo zaposlenih naslednje število delavk in delavcev:

	Induplati	Papirnica	Lip
moški	289	470	147
ženske	861	179	159
vajenci	12	8	2
skupaj	1162	657	308

Redni preventivni pregled

V staležu bolnih je bilo:

	do 7 dni	nad 7 dni
Induplati	1370	718
Papirnica	481	313
Lip	343	209

Razumljivo je, da je bilo število bolnih preko dovoljenega procenta 3,5, zato so v vseh podjetjih morali plačevati dodatni prispevek Zavodu za socialno zavarovanje.

Po pogostosti so si sledila naslednja obolenja: obolenje gornjih dihal 756, influenza 685, bolezni ženskih spolovil 480, kožne bolezni vključno gnojenja 429, obratne poškodbe 364, ostale poškodbe 363, živčne bolezni 338, revma 298, bolezni obtočil 253, itd. Te številke pomenijo one, ki so bili v staležu bolnih in tiste, ki so prišli zaradi teh bolezni samo na zdravniški pregled. Mišljeni so samo prvi pregledi in to za vsa tri podjetja. V primerjavi z lanskim letom so te številke krepko narasle, kar je v skladu s številom pregledov. Močno pade v oči številka živčnih obolenj — 338. Vzrokov za ta obolenja lahko naštejemo več: neurejene stanovanjske razmere, neurejeno družinsko življenje, preobremenjenost predvsem žena, ki delajo v tovarni in doma, premajhni dohodki pri številni družini, alkoholizem, ki ga pri nas srečujemo v prevelikem številu zaposlenih, nepremišljenost mladih ljudi, ki brez materialne osnove že mislijo na potomce, itd. Že samo v teh naštetih vzrokih imamo na socialno medicinskem polju toliko dela, da so potrebna leta in leta za rešitev tega problema. Vprašanja sem se dotaknila le bežno, čeprav bi zaslužilo, da o njem napišem obširno razpravo.

Rentgenskih pregledov je bilo 1384, injekcij smo dali 3729, obvezovanj je bilo 1569, obsevanj 306, izpiranj ušes 129, inhalacij 15, malokirurških posegov 47, in masaž 44.

Ponesrečencev pri delu je bilo v staležu bolnih po podjetjih naslednje število:

Induplati 89, Papirnica 71 in Lip 35.

Preventiva:

Zaradi velike frekvence bolnikov v času influence nismo v prvih treh mesecih pregledovali sistematično. Začeli smo v aprilu mesecu z rednimi pregledi. Pregledali smo 1526 ljudi, od tega v Induplati 940, v Papirnici 488, v Lip 98. V Induplati in v Papirnici smo pregledovali vse zaposlene, v Lipu pa samo tiste, ki so po zakonu določeni.

Za nastop na delo smo pregledali 374 ljudi, od tega za Induplati 202, odklonili smo jih 54, za Papirnico Količevo 121, odklonili smo jih 30, za Lip 51, odklonili smo jih 17.

Za preventivno okrevanje smo predlagali za Induplati 22, Papirnico 19 in za Lip 8 zaposlenih. Od teh je odšlo na okrevanje v Poreč in v Sočo iz Induplati 15, Papirnice 14 in Lipa 7 ljudi. Ostali so bili odklonjeni na zdravniški komisiji ali pa so sami odklonili zdravljenje. Sindikalne podružnice so poslale na odih v Induplati 39, Papirnici 4 in v Lipu 6 ljudi.

Spomladi je bilo tudi cepljenje proti kozam, ker so se v nekaterih evropskih državah pojavili primeri te bolezni. Cepili smo iz Induplati 602, Papirnice 277 in Lipa 82 ljudi. Od cepljenih je bil samo 1 bolnik v bolnišnici zaradi reakcije. V bolniški stalež smo pa sprejeli 7 cepljenih.

V decembru 1962 smo cepili delavce proti gripi, ker je tovarna v Zagrebu izdelala cepivo po inozemskem receptu. Cepili smo v Induplati 967, v Papirnici 573 ljudi. V Lipu bomo cepili v januarju 1963. Reakcij po cepljenju ni bilo, vsaj takih ne, da bi morali pri-

Intervju z upravnikom kina »Induplati«

Janeza Grčarja najbrž vsi poznate. V tovarni ga vidimo sklonjenega nad risalno desko v oddelku obrata za vzdrževanje ali pa kjerkoli drugje z različnimi merili v rokah. Če pa zaidemo kdaj v »naš« kino najbrž ne vemo, da se poti, smeje ali kolne v kabini kinoprojektorja. Tu bi ga moral tudi poiskati za najin razgovor, pa sva naredila kar bolj po domače...

Kakšen je obisk kinopredstav?

— Proti koncu leta 1962 se je obisk kino predstav popravil. Upam, da bo letos še boljši. Program filmov smo izboljšali, kolikor je bilo v naših močeh.

Zakaj je malo obiskovalcev? Ali drži, da je izbor filmov slab?

— Nekateri pravijo, da predvajamo v Jaršah samo slabe filme. Ta parola je stara že nekaj let. Pa ni tako. Mnenja sem, da filmi res niso vrhunski, slabi pa še zdaleka ne. O tem se lahko vsak prepriča, če vzame v roke naš spored. Sicer pa bomo letos iz vrst gledalcev sestavili komisijo, ki bo izbrala take filme, ki bi jih radi gledali. Upam, da bomo tako vsi zadovoljni.

Marsikoga motijo odmor, ki jih drugje ni.

— Res je. Nekateri godrnjajo na račun odmorov. Lahko mi vsi verjamete, da tudi nam, ki filme predvajamo niso všeč, ker nam dajo mnogo več dela. Mislim pa, da tisti dve minuti nista tako dolgi, da bi bilo vredno godrnjati.

Je res, da se govori o združitvi kinematografov?

— To drži. In sicer naj bi se združili kinematografi Domžale, Mengeš, Jarše in Radomlje. Vsi pa moramo ta vprašanja še temeljito preštudirati. Več o tem se še nismo pogovarjali, čeprav lahko rečem, da se s tem predlogom strinjam.

Kaj bi bilo pri tem pozitivnega in kaj ne?

— Osebo vidim v združitvi samo pozitivne elemente. Z združitvijo bi postali kar lepo podjetje, ki bi imelo vrsto raznih ugodnosti pri nabavi filmov. Filme bi lahko tudi bolj smotrno razporejali. Pa tudi finančno bi bili na boljšem.

Janez Grčar, upravnik »Kina Induplati«

Kakšne ukrepe predlagaš za izboljšanje predstav?

— Kvaliteta kinopredstav ne zavisi samo od nas, temveč tudi od gledalcev. Mi se trudimo, da odvrtno film, če je le mogoče brez napake in kvalitetno. Gledalce pa naprošam, da bolj disciplinirano prihajajo v dvorano. Tudi kajenje v dvorani moramo odpraviti. Nerodno mi je, da bi za vsakim tekal po dvorani in motil ostale pri gledanju. Veselice bi tudi ukinit. Teh nesrečnih stolov ne moremo več dobro pritrditi, ker so vezi že vse razmajane. Je pa seveda na drugi strani še precej problemov tehničnega značaja, ki bi jih lahko izboljšali le, če bi imeli sredstva. Teh pa ni in jih tudi v doglednem času ne bo.

Hvala lepa v imenu bralcev, tov. Grčar. Morda bodo tvoje besede naletele na večji odmev.

zadete sprejeti v bolniški stalež. Tožili pa so nekateri o glavobolu. Kakšen bo uspeh cepljenja bomo šele videli, ko pride do epidemije. Prerokovati nočem in ne morem, želim pa, da bi bil uspeh vsaj 90 %. Tako bi bila ta preventivna akcija nadvse koristna za posameznike in za skupnost.

Sedaj pa nekaj več o sistematskih pregledih. Letos smo pri ženah na novo vpeljali pregled za zgodnje odkrivanje raka na rodilih. Obstoj v odvzemu brisa v ambulant, ki ga pošljemo na Centralni ginekološki dispanzer v preiskavo strokovnjakom. Letos smo poslali 760 brisov. Za približno $\frac{1}{10}$ žena je prišel izvid, ki je bil sumljiv, zato smo ženo poslali na pregled k specialistu. Od vseh teh je bil pri dveh opravičen sum na rakavo obolenje, pri ostalih je bil vzrok sumljivemu izvidu vnetje. Prepričana sem, da smo pri teh ženah uspeli preprečiti nadaljevanje obolenja, ker so z operacijo odstranili vse bolno tkivo in tako rešili dve materi otrokom in dva koristna človeka skupnosti.

Pri rentgenskih pregledih smo odkrili pri enem bolniku začetno vnetje rebrne mreže, ki bi prav gotovo napredovalo in zahtevalo neprimerno daljšo dobo bolniškega staleža, če bi ne bilo odkrito v tako zgodnjem stadiju. Pri vseh pregledanih smo ugotovili, da je slabokrvnost znatno padla. To lahko brez pretiravanja pripisujemo polnokaloričnim toplim malicam. Zopet dokaz, da se za preventivo izplača dajati denar, šaj ga na drugi strani dobimo nazaj.

Po obratih smo skupaj s HTV komisijami pregledovali vsa tri podjetja. Predlogov za premestitev na drugo delovno mesto po predhodni odobritvi invalidske komisije smo dali v Induplati 9, Papirnici 8, v Lipu pa 3.

Nova ustava

- kaj nam zagotavlja
- in kakšne obveznosti nam nalaga

Izredno dobro napisana knjiga o aktualni temi, katero mora spoznati vsak državljani socialistične Jugoslavije.

Z izbranimi konkretnimi podatki je prikazano današnje stanje, kakor tudi, kaj nova ustava zagotavlja in kakšne obveznosti nalaga našim državljanom. Naša nova ustava se ne omejuje samo na uzakonjenje obstoječega stanja pri nas, temveč tudi prikazuje nadaljnje cilje in perspektivo naše družbe.

Autor v zvezi s tem poudarja, da je nova ustava:

- garancija osebnih pravic in svobode,
- odločba neposrednih družbenih dolžnosti in odgovornosti,
- orodje družbenega in ekonomskega razvoja,
- regulator medsebojnih odnosov posameznikov in skupnosti,
- močno sredstvo za preprečitev deformacij,
- pravni akt, ki ima v polnem smislu beseđe »živo dušo«.

Ta pomembna knjiga se lahko naroči pri:

Izdavačkom poduzeću »RAD«, Beograd

Moše Pijade 12/III, p. f. 881, tel. 30-241

Kako smo delali decembra 1962

Izpolnitev mesečnega plana:

Predilnica	82,8 %
Tkalnica	103,7 %
Gasilske cevi	107,7 %
Zatkani votki	106,0 %

Mesečni plan je bil v predilnici dosežen le z 82,8 % zaradi izredno slabe kvalitete vseh surovin domačega izvora. V tkalnici bi bil plan boljše izpolnjen, če bi bilo vreme bolj ugodno. Zaradi hudega mraza in suhega vremena je bila temperatura in vlaga v delovnih prostorih pod normalo.

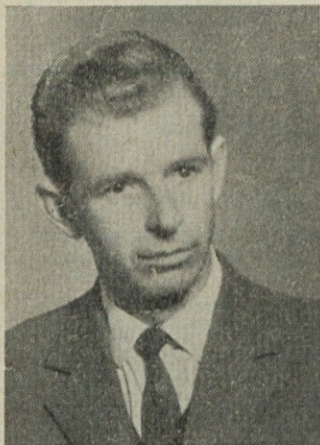
V tem mesecu smo prejeli 20 novih avtomatskih tkalnih strojev, ki bodo v prihodnjem mesecu pričeli obratovati.

Vrednost točke v primerjavi z mesecem januarjem 1962 je bila sledeča:

Ekonomska enota:	Primerjava z januarjem 1962
Predilnica	104,0 %
Tkalnica	103,7 %
Oplemenitilnica	109,8 %
Tiskarna	102,1 %
Konfekcija	99,3 %
Obrat za vzdrževanje	102,7 %
Uprava	105,0 %

Koncem decembra je bilo 1129 zaposlenih (brez menze) in 12 vajencev.

Tov. ing. Bergant Srečo — novi tehnični vodja

S 1. januarjem letošnjega leta je stopil naš dolgoletni tehnični vodja tov. Rebernik Franc v pokoj. Na izpraznjeno delovno mesto tehničnega vodje je Upravni odbor podjetja imenoval tov. ing. Berganta, do tedaj obratovodjo predilnice.

Ing. Srečo Bergant je prišel v Induplati avgusta 1. 1950 kot absolvent tekstilne srednje šole in pričel s praktičnim delom v tkalnici, kjer pa ni ostal dolgo. Premišljen je bil v predilnico. Kot mojster v

mekri predilnici je pričel 1. 1956 sporazumno z upravo podjetja študirati na fakulteti za tekstilno tehnologijo, ki je bila ustanovljena istega leta. Na svojem delovnem mestu je ostal do 1. I. 1961, ko je prevzel delovno mesto obratovodje v predilnici. Dober mesec kasneje je zaključil svoj študij na fakulteti in diplomiral kot prvi inženir tekstilne tehnologije pri nas.

Za svoje diplomsko delo je prejel ing. Bergant Prešernovo nagrado za 1. 1961.

Z ozirom na njegovo že sorazmerno dolgo prakso v podjetju in strokovno izobrazbo, kakor tudi z czirom na njegove osebne sposobnosti je smatral Upravni odbor, da je tov. ing. Bergant najprimernejši za novega tehničnega vodjo podjetja.

Uredniški odbor Konoplana mu želi ob tej priliki na novem delovnem mestu obilo uspehov,

Uspeh celega leta 1962 in primerjava proizvodnje z letom 1961 je prikazana na spodnji razpredelnici:

Grupa proizvoda:	Izvršitev napram planu v %	Primerjava z letom 1962 Leto 1961 indeks 100
PREDILNICA	90,6	92,4
LD-preja	78,0	85,5
LK-preja	100,9	86,5
Lanena preja — skupaj	79,4	86,0
KD-preja	91,4	84,9
KK-preja	93,8	109,8
Konopljena preja — skupaj	93,0	99,8
TKALNICA	97,2	106,7
Bombažne tkanine	88,0	94,6
Čiste lanene tkanine	69,1	89,3
Pollanene tkanine	107,0	113,6
Lanene tkanine — skupaj	97,2	108,3
Čiste konopljene tkanine	107,2	116,4
Bombaž in konoplja	137,4	159,5
Lan in konoplja	97,7	93,5
Konopljene tkanine skupaj	114,5	125,4
GASILSKE CEVI	93,8	91,3
ZATKANI VOTKI	100,3	101,6

Iz tega pregleda vidimo, da je bil plan dosežen v kvadratnih metrih v višini 97,2 %, dočim smo po votkih, ki je bolj realen pokazatelj, dosegli 100,3 % in dejansko plan izpolnili. Vzroki, ki so vplivali na slabo izpolnjevanje oziroma izpad proizvodnje so bili v glavnem v slabi kvaliteti domačih surovin, to je konopljenega in lanenega vlakna. Skozi vse leto smo prejeli le slabe surovine in bi jih v povprečju lahko uvrstili samo v III klaso, posebno še, če jih primerjamo s surovinami, ki smo jih prejeli predhodno leto. Iz tega razloga nam je padla proizvodnja v predilnici in seveda se je to še bolj odrazilo v tkalnici, kjer smo izgubili dobršen del na metrih. V tkalnici smo izgubili 124 195 m². Ukrepi, ki so bili uvedeni že med letom, so bili prav gotovo na mestu, ker bi bil sicer izpad še večji. Uvedba tretje izmene v avtomatski tkalnici je nadoknadila večji del izpadle produkcije.

Perspektive za prihodnje leto so mnogo boljše. Imeli bomo 20 novih avtomatskih strojev moderne izvedbe in tako nam bo veliko lažje izpolnjevati prevzete naloge.

Niti sneg in mraz nista ustavila dela pri osemletki v Radomljah

Mnenje drugih o nas

Tudi mi smo razstavljali na sejmu »Moda 63«. Kaj smo razstavljali vemo, kakšno oceno smo dobili od žirije potrošnikov, in kaj so pisali dnevni časopisi pa pogledjmo nekaj izrezkov iz teh časopisov.

»Ljubljanski dnevnik«, dne 20. januarja 1963 piše v članku »Moda na sejmu«, med drugim tudi te zanimive vrstice: ... **Tovarna »INDUPLATI«** iz Jarš je splezala proti vrhu, njene barve so v prid celemu sejmu. S platnenimi izdelki za dom, cesto in šport in z novimi poizkusi novih tkanin — prvi je letošnji lanacryl — je stopila s sigurnimi koraki za švedskimi učitelji in najljepše uspela!

Slovenski jutranjik »Delo«, dne 17. I. 1963 objavlja v članku »Napredek je, toda še preskromen« tudi tole:

»Posebno pohvalo bi pa vsekakor zaslužila Industrija platnenih izdelkov ali kratko »INDUPLATI« Jarše. Če druge tovarne počasi napredujejo, bi lahko smelo trditi, da je ta tovarna naredila precej velik skok. Z uvedbo barv po sistemu švedskega barvnega kroga je dosegla izredno skladnost in neomejene kombinacijske možnosti posameznih enobarvnih ali eno-

barvnih tkanin z vzorčastimi tkaninami. V eni barvi vzorca dekorativne zaveze si lahko omislite prt, v drugi pa prtice. Veseli smo tudi njihove konfekcije in sicer primerno dimenzioniranih prtov za standardizirane jedilne mize, njihovih setov v vseh barvah in posebej še garnitur posteljnega perila — iste barve rjuha, prevleka in blazina. Tega smo zelo pogrešali. Ženski svet pa se bo razveselil izredno praktične nove tkanine — lanacryl, o kateri pa smo že pisali. Upamo, da jo bomo videli kmalu že v konfekciji. Zelo okusni in lični predpasniki so navdušili tudi žirijo potrošnikov, ne le strokovno žirijo, ki jim je podelila zlato medaljo.«

Tako drugi o nas. Res lepo priznanje, kar nas zelo veseli, istočasno pa nas obvezuje, da drugo leto na sejmu »Moda 64« ne smemo biti slabši.

S seje upravnega odbora

UO je na svoji redni seji, dne 23. I. 1963 obravnaval sledeče zadeve:

1. V letošnjem letu naj bi se organizirala stalna reklama za naše podjetje. V ta namen je bil izdelan obširen program, po katerem naj bi se potrošniki preko radia, televizije in občasnih tekstilnih sejmov in razstav seznanjali z našimi proizvodi in njih uporabnostjo. Izkušnje so nam pokazale, da se denar, ki je naložen v reklamne svrhe hitro povrne. UO je mnenja, da se priporoči CDS naj osvoji predlog programa reklamnih akcij in zato odobri potrebna sredstva.

2. V našem podjetju smo izdelali novo tkanino iz mešanice — sintetične in lanu — pod imenom Lanacryl. Za tovrstno tkanino vlada veliko zanimanje na tržišču. Da bi se pridobilo nadaljnje tehniške izkušnje glede še ostalih uporabnih možnosti tovrstnih mešanic, je UO sklenil, da naj tov. Bergant ing. Srečo in tov. Sešek Ivo odpotujeta v Italijo k podjetju, ki ta sintetična vlakna proizvaja.

3. Glede na novo nastalo situacijo pri uvozu surovin in reprodukcijskega materiala, so pred naše podjetje postavljene še večje izvozne obveze. Da bi se te izvozne naloge lahko realizirale, je potrebno osvajati nova, do sedaj z naše strani še neraziskana tržišča. UO je mnenja, da naj se pri tem delu angažira zunanje sodelavce, ki ta tržišča že delno poznajo.

4. Tcv. Kosanevič Dušan, naš trgovski potnik za teritorij Srbije, odhaja v pokoj, zato bo v bodoče deloval samo kot honorarni sodelavec na teritoriju Beograda. UO je sprejel sklep, da se za ostali teritorij Srbije nastavi novega potnika.

5. Na predlog uredniškega odbora Konoplana, da naj naši upokojeanci prejemajo naše glasilo, je UO sprejel sklep, naj to glasilo prejemajo brezplačno.

6. Nadzorna inventurna komisija, katero je določil UO, je pri pregledovanju ugotovila več nepravilnosti in malomarnosti pri posameznih izvajalcih inventurnih popisov. Da se v bodoče izognemo takim malomarnostim, UO predlaga tov. direktorju, da odgovorne ljudi disciplinsko kaznuje.

7. 23. septembra letos poteče 40 let odkar je začela obratovati naša tovarna. UO predlaga CDS naj bo to leto jubilejno leto, katero naj se temu primerno prslavi. V ta namen naj se postavi odbor, ki bo skozi vse leto organiziral primerne prireditve in propagando.

Nabava in prodaja v decembru 1962

	Nabavljeno kg	Porabljeno kg
Surovine:		
Lan D	55 212	32 300
Lan K	14 914	17 214
Konoplja D	14 700	19 891
Konoplja K	—	6 324

Preja:		
Bombažna	64 526	59 682
Stanična	1 283	2 003
Lanena (doma izdelana)	26 651	27 441
Lanena (kupljena)	3 258	3 258
Konopljena (doma izdelana)	23 336	22 010

Premog: 735,1 ton 723 ton

	Proizvedeno m ²	Prodano m ²	Prodaja na dec. 1962
Tkanine:			
Bombažne	93 323	79 112	128 %
Lanene	34 379	39 382	52 %
Bombaž - lan	182 539	134 606	96 %
Konopljene	14 599	23 586	96 %
Bombaž - konoplja	34 223	40 043	99 %
Lan - konoplja	1 115	1 225	266 %
Gasilske cevi — kg	3 803	4 457	59 %

Makulturnega blaga je bilo v decembru 1962 5968 m², dočim je bilo v istem mesecu lanskega leta 2585 m². Letos je bilo torej 131 % več kot lani in bi bilo potrebno ukreniti, da se to prepreči.

Nabava surovin je potekala po večini v redu. Primanjkovalo nam je impregnacijsko sredstvo in se je to odražalo v nepravočasni izdelavi tkanin. Prodaja je bila na primerni višini, četudi smo pričakovali padec prodaje zaradi predstojee inventure. Trgovska mreža je z interesom sprejela naše nove barvne tkanine in se temu artiklu obeta dobra prodaja tudi v bodoče. Nova kolekcija v tiskanih artiklih in konfekcionirani izdelki imajo dober odmev pri potrošnikih.

Udeležba podjetja in zavarovancev pri financiranju soc. zavarovanja

Sredi preteklega leta je izšel zakon o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja, ki se je pričel v celoti izvajati s 1. januarjem letos. Eno od osnovnih načel tega zakona je načelo približevanja socialnega zavarovanja zavarovancem oziroma načelo decentralizacije socialnega zavarovanja. Namen ima v tem, da se zavarovancem čim bolj približa neposredno sredno upravljanje in gospodarjenje s sredstvi skladov socialnega zavarovanja, predvsem pa s sredstvi skladov zdravstvenega zavarovanja. Nova zakonodaja s tem daje poudarek krepitvi vloge samega zavarovanca pri upravljanju skladov in povečanju njegove odgovornosti pri trošenju sredstev teh skladov. Posledica uveljavljanja tega načela je po eni strani ustanovitev komunalnih skupnosti socialnega zavarovanja delavcev, ki jih tvorijo zavarovanci, zaposleni na območju ene ali več občin, po drugi strani pa zadolžitev delovnih kolektivov gospodarskih in drugih organizacij, da neposredno in samostojno gospodarijo z določenim delom sredstev komunalnega sklada zdravstvenega zavarovanja ter da v določenih primerih, ko je zaradi nadpovprečnega trošenja sredstev zdravstvenega zavarovanja v njihovi organizaciji nastal primanjkljaj v komunalnem skladu zdravstvenega zavarovanja, poskrbijo za dodatna sredstva.

Ker bodo pri financiranju in izvajanju zdravstvenega zavarovanja neposredno sodelovale organizacije pa tudi vsak član kolektiva, je potrebno, da pogledamo nekaj bistvenih značilnosti, na katere bomo pri izvajanju tega zakona zadeli. Tu gre v prvi vrsti za vprašanje bremen oziroma prispevkov, ki jih bodo nosile organizacije in zavarovanci sami. Prispevki za formiranje skladov socialnega zavarovanja so po zakonu

urejeni tako, da bo morala biti vsaka organizacija neposredno materialno zainteresirana na tem, da poskrbi za zmanjšanje prispevkov, ker bo v veliki meri od organizacije same odvisno ali bodo dajatve za socialno zavarovanje večje ali manjše.

Zakon pozna tri vrste prispevkov:

Prvi, osnovni prispevek, je predpisan po določeni stopnji za vse panoge zavarovanja, zdravstveno, invalidsko, pokojninsko in otroški dodatek. Plačujejo ga vsi zavezanci prispevka za vse delavce in sicer iz sredstev, iz katerih se plačujejo delavcem osebni dohodki. Za zdravstveno zavarovanje prispevek določa skupščina komunalne skupnosti v soglasju z občinskim ljudskim odborom, za invalidsko in pokojninsko zavarovanje ter otroški dodatek pa skupščina republiške skupnosti v soglasju z Republiškim izvršnim svetom.

Drugi, dodatni prispevek, ki gre v breme poslovnih stroškov se plačuje samo v zdravstvenem in invalidskem zavarovanju in sicer samo v določenih panogah, ki jih določi republiška ljudska skupščina. Predpiše se samo tedaj, kadar v določenih panogah dejavnosti stroški za zdravstveno oziroma za invalidsko zavarovanje presegajo določeno povprečje stroškov teh dveh zavarovanj na območju skupnosti. To je vedno takrat in za tisto organizacijo, ki presega povprečje stroškov svoje panoge ali ki ima večje izostanke z dela zaradi bolezni in poškodb pri delu kot je povprečje v panogi, kateri organizacija pripada.

Tretji, izredni prispevek, se plačuje samo v panogi zdravstvenega zavarovanja in to samo takrat, kadar še po zaključnem računu sklada zdravstvenega zavarovanja v komunalni skupnosti ugotovi primanjkljaj, ki se ne more pokriti z rezervo sklada. Izredni prispevek se predpiše najprej samo zavarovancem in šele, če ta primanjkljaja ne pokrije, se predpiše tudi organizacijam in zasebnim delodajalcem. Izredni prispevek je tako elastičen, da v prvi vrsti lahko doseže tistega, ki primanjkljaj povzroči. Tako bodo v bodoče lahko plačevali izredni prispevek vsi zavarovanci po isti stopnji, ali pa vsi zavarovanci po različnih stopnjah, tako da bodo plačevali večji izredni prispevek zavarovanci v tistih organizacijah, v katerih so stroški za zdravstveno zavarovanje občutno večji od povprečja, po katerem sta bila predpisana osnovni in dodatni prispevek. Izredni prispevek, ki ga plačujejo organizacije lahko predpiše skupščina komunalne skupnosti vsem organizacijam in zasebnim delodajalcem, ali pa samo tistim, pri katerih so stroški za zdravstveno zavarovanje občutno večji od določenega povprečja. Te vrste prispevek gre za zavarovance iz njihovih čistih prejemkov, za organizacijo pa v breme sredstev, s katerimi samostojno razpolagajo.

Iz zgoraj prikazanih obveznosti, ki jih bodo plačevale organizacije in zavarovanci v sklade socialnega zavarovanja sledi, da bodo prispevki lahko neprimerno večji kot so jih gospodarske organizacije v te namene plačevale po dosedanjih predpisih. Posebno se bodo te dajatve dvignile z ozirom na dejstvo, da od 1. januarja letos vplačujejo organizacije nadomestilo za osebne dohodke zaradi bolezni in poškodb pri delu do 30 kalendarjskih dni in ne več do 7 dni, kar ostane v veljavi samo še v nekaterih izjemnih primerih. Iz teh razlogov se bodo te obveznosti posebno dvignile v gospodarskih organizacijah, ki ne bodo znale ali hotele storiti primernih preventivnih ukrepov za preprečevanje obolenj in nesreč pri delu v svoji organizaciji. Tako je v tem pogledu tudi v našem podjetju odsotnost z dela zaradi bolezni in poškodb eno glavnih vprašanj, s katerim se bo moral kolektiv spoprijeti, da bo obdržal stalež bolnikov vsaj na povprečju, če ne bo hotel plačevati poleg osnovnega še dodatni ali celo izredni prispevek za socialno zavarovanje. Glede na to, da smo bili v preteklem letu v pogledu staleža bolnikov nekoliko nad povprečjem, bo treba v bodoče posvečati ve-

O nesrečah v letu 1962

V preteklem letu je bilo v našem podjetju registriranih 89 nezgod. Od teh je bilo 24 nezgod na poti na delo in domov. Če pogledamo skupno število izgubljenih delovnih dni, vidimo, da število 1148 izgubljenih dni pokaže veliko izgubo podjetju.

Po obratih so se nezgode pripetile takole:

V tkalnici je bilo 25 nezgod, na poti na delo in domov je bilo 24 nezgod, v predilnici je bilo 21 nezgod, v obratih službe za vzdrževanje 14 nezgod, 3 nezgode so bile v tiskarni, 2 nezgodi pa sta bili v oplemenitilnici.

Največ nezgod se pripeti ob začetku in ob koncu tedna. Ob začetku tedna se vidi, da ljudje še niso vpeljeni zopet v delo, ob koncu tedna pa se pozna utrujenost od dela. Vzroki nezgod so običajno: nepredvidnost pri delu, nepravilen postopek dela, neznanje, slaba cesta in kršenje prometnih predpisov.

Statistično poročilo nezgod pokaže, da se pripeti največ nezgod na poti na delo in z dela ob jutranjih urah, katerih vzrok je slaba cesta in vožnja brez luči.

HTV komisija je v preteklem letu prikazala razstavo o varnosti prometa na cesti in predvajala je filme iz istega področja.

Za prikazano razstavo in predvajane filme delavke in delavci v lanskem letu niso imeli zadostnega zanimanja, zato bomo v letošnjem letu ta predavanja in razstavo ponovno prikazali, ker se je ugotovilo, da delavci ne poznajo ali pa so pozabili cestno prometne predpise.

Ker je nezgod vedno več se mora vsak posameznik zavedati, da samo s pravilnim načinom dela in varno vožnjo lahko koristi sebi, svojemu tovarišu in celemu kolektivu,

HTV služba

TVD Partizan Jarše je pregledal svoje delo

Dne 25. I. 1963 je imel TVD Partizan Jarše svoj dvanajsti redni letni občni zbor, na katerem so pregledali delo društva v preteklem letu.

Občni zbor je otvoril in pozdravil navzoče tov. Albin Žibert — predsednik Partizana. Kot gosta sta se poleg rednih članov udeležila občnega zbora še tov. Kamilo Marinc — direktor podjetja Induplati ter tov. Mirko Kašnik — predsednik sindikalne podružnice Induplati. Člani občnega zbora so nato izvolili delovno predstvedstvo s tov. dr. Jerovcem na čelu, kateri je bil izvoljen za delovnega predsednika že dvanajstič, to se pravi prav na vsakem občnem zboru.

Po izvolitvi delovnega predstvedstva in raznih komisij so sledila poročila predsednika, načelnika, tajnika, blagajnika in gospodarja. Njih vsebina je vsem članom nazorno prikazala delo in uspeh društva, saj je tega ni bilo malo.

Tov. predsednik je v svojem poročilu nazorno prikazal smernice po katerih se je društvo ravnalo, da je bilo delo smotno in uspešno. Največja zasluga za uspešno delo pripada vsekakor članom načelstva, kateri so se res skozi vse leto trudili, da dosežejo čim

večje uspehe. Najbolj aktivni so bili najmlajši člani Partizana to so cicibani in pionirji. Za druge vrste je največji problem pomanjkanje vodniškega strokovnega kadra. Sedaj imamo vodnike le za cicibane, pionirje in mladince, zato je nujno, da se v letošnjem letu posveti vsa skrb vzgoji vodniškega kadra. V ta namen bo treba organizirati in uvesti vodniško vadbo.

Društvo šteje ca. 250 članov, od tega 83 žensk in 167 moških. Poleg telovadbe obstoja še pet sekcij, ki delajo v sklopu Partizana in sicer: odbojka (za mladinke in mladince), namizni tenis, nogomet, keglanje in košarka (za mladinke in mladince). Iz poročila tov. Majdiča je bilo lepo razvidno športno udejstvovanje vseh sekcij, med katerimi so bili posebno agilni nogometaši, kegljači, odbojkarji in igralci namiznega tenisa, kateri so odigrali več prijateljskih srečanj in sodelovali na nekaterih turnirjih.

TVD Partizan Jarše je v preteklem letu priredil tri telovadne akademije, na katerih so sodelovale vse telovadne vrste. Organizirali so tudi spomladanski kros. Za odhiti svojih članov so poskrbeli poleti s taborjenjem v Umagu.

Letos je prva zima, ki bo minila brez zimskega športa. Do sedaj so še vsako leto v zimskih šolskih počitnicah organizirali na Mali planini za svoje člane smučarski tečaj. Prav tako je čisto izumrla prosvetna dejavnost. Vse to bo treba letošnje leto popraviti.

Velik problem je tudi vprašanje trenerjev za nogomet, odbojko in košarko. Do sedaj sploh niso imeli stalnih trenerjev temveč so se celo leto menjavali. Novi upravni odbor mora poskrbeti za stalne trenerje, ker menjavanje zelo slabo vpliva na uspeh dela posameznih sekcij ter na disciplino članov. Najbolj nedisciplinirani so košarkarji. Zanje urnik in red sploh ne veljata (za moško vrsto). To stanje bo v bodoče treba vsekakor popraviti.

Nujno potrebno je na igrišču urediti vprašanje garderobe, sanitarij, umivanja (v ta namen naj se montira vsaj en tuš) saj je na njem iz dneva v dan več tekmovalj itd.

Tov. Kašnik je pozdravil navzoče v imenu IO sindikalne podružnice ter se jim zahvalil za sodelovanje s kolektivom Induplati. Zaželel jim je, da bi bili tudi v bodoče tako aktivni.

Občni zbor je pozdravil in posegel v diskusijo tudi tov. Marinc, kateri se je pohvalno izrazil o delu Partizana, ki se je res začel razvijati v pravo športno društvo.

Ob koncu so člani občnega zbora izvolili nov Upravni odbor društva, ki šteje 19 članov in sprejeli važnejše sklepe, ki naj bi zagotovili še agilnejše delo v društvu in to v vseh panogah.

Novemu UO želimo, da bi bilo njegovo delo čim bolj uspešno, da bi dobro izpolnjevali naloge, ki stojijo pred društvom.

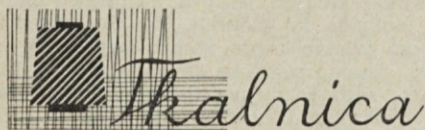

Redna vadba pionirk

liko pozornosti, da se stalež zmanjša na povprečje ali da celo pade pod to višino. Zato je tudi v tem pogledu vsekakor pozitivno, da podjetje razpolaga z lastno obratno ambulanto in z zdravstvenim kadrom, ker lahko obratni zdravnik, ki so mu poznana tudi delovna mesta v podjetju, najbolj objektivno presodi ali je posamezniku potrebno odrediti bolniški stalež ali ne. Predvsem je to pomembno zaradi dejstva, da se pojavljajo med delavci tudi nekateri, ki skušajo za vsako še tako malenkostno poškodbo izposlovati stalež. Zato bo prva naloga pri tem vprašanju na strani obratnega zdravnika, ki bo moral s posebno skrbnostjo in objektivnostjo odrediti stalež. Zelo važna pa bo tudi naloga poverjena laičnim kontrolorjem, ki bodo vsak dan obiskali na domu delavce, ki so na zdravniškem dopustu. Svojo nalogo bodo začeli izvajati s 1. februarjem in bodo pri tem imeli tudi določene pravice, ki jih predvideva zakon o zdravstvenem zavarovanju. Tako bodo imeli pravico z odredbo ustaviti izplačevanje nadomestila osebnega dohodka tistemu bolniku, ki med bolniškim staležem ne bo upošteval zdravniških navodil za zdravljenje. Bolj verjetno pa bo v praksi tako odredbo izdal zdravnik, ki je odredil bolniški stalež, seveda po zaslišanju laičnega kontrolorja. Prav gotovo bo imela laična kontrola, ki jo po zakonu smejo organizirati organizacije in komunalni zavodi za socialno zavarovanje velik vpliv na zmanjšanje bolezenskih dopustov, saj se bo moral vsak bolnik zavedati, da ga lahko v vsakem času obišče kontrolor.

Poleg naloge obratnega zdravnika, da objektivno ocenjuje delovno zmožnost in da skrbi za preprečevanje in pravočasno odkrivanje obolenj ter naloge laične kontrole, se bo moral tudi kolektiv sam resno zainteresirati za ta vprašanja in posebno preko HTV komisije stalno odkrivati vzroke in činitelje, ki povzročajo obolenja in nesreče ter odkloniti ali omejiti vsaj tiste činitelje, na katerih učinkovanje je mogoče vplivati. Če bo kolektiv temu vprašanju posvetil dovolj pozornosti, potem novega zakona o financiranju socialnega zavarovanja ne bo posebno občutil. Z zmanjšanjem bolezenskih izostankov bo dosegel najmanj dva pozitivna učinka: večji dosežek v proizvodnji in zmanjšanje socialnih davatev. V obratnem primeru bo zakon za podjetje in za vsakega zavarovanca lahko pomenil precej močan vijak. Zato mora biti v bodoče v interesu vsakega člana kolektiva, da se poskrbi za čim bolj blago delovanje tega zakona, kar bo lahko dosegel s tem, da se bo izogibal bolniškemu staležu kadar tega ni nujno potreben. S tem bo v prvi vrsti koristil sebi, poleg tega pa tudi podjetju in družbeni skupnosti.

Iz ekonomski enot

Problem številka ena v naši ekonomski enoti bo v l. 1963 poleg fizičnega obsega proizvodnje vprašanje kvalitete. Če pogledamo zahteve tržišča in potrošnika, bomo kaj lahko ugotovili, da zahtevata iz dneva v dan boljše kvaliteto in lepše izdelke.

O vprašanju kvalitete je bilo že veliko govora na naših proizvodnih sestankih, kakor tudi na obratnem delavskem svetu. Vendar pa izgleda, da je ostalo to le vprašanje oziroma problem, katerega se mora obravnavati, bistvenih rezultatov izboljšanja pa ne dosežemo.

Če pogledamo, kaj vse vpliva na kvaliteto izdelka, lahko ugotovimo, da so tukaj objektivni in subjektivni činitelji. Med objektivne činitelje lahko prištevamo kvaliteto surovin, to je prediva za našo predilnico in kvaliteto kupljene bombažne preje. To je objektivni vzrok zaradi tega, ker podjetje ne more odločilno vplivati na kvaliteto vlaken in preje, ampak mora kupiti običajno tisto kar se mu nudi.

Za nas so pa važni predvsem tisti vzroki, katere povzročamo sami in s tem seveda tudi slabšo kvaliteto. Če pogledamo celoten tehnološki proces od začetka pa do končnega izdelka nam bo takoj razumljivo, da vsaka operacija dela v sklopu tehnološkega procesa odločilno vpliva na končni izgled tkanine.

Za obrat tkalnice je bistvene važnosti, da dobi dobro prejo, katera je enakomerno predena in enakomerno močna, da nima slabih mest.

Proces dela zahteva, da se vse delovne operacije v naši enoti v redu in pravilno opravijo. Napake, katere se pri nas pojavljajo in jih bomo morali s strožjo kontrolo čim prej odpraviti so sledeče: preja se pri navijanju nepravilno poveže (predolgi peclji in nepravi vozli). Posledica tega so prekomerni pretrgi na statvah, slabša kvaliteta in seveda tudi nižja produktivnost.

Tudi pri snovanju se delajo napake, katere negativno vplivajo na kvaliteto. To so manjkajoče in ne-povezane niti, nepravilna širina snovanega pasu, nepravilno nastavljeni ali premalo pritrjeni koloti itd.

Pri navijanju votka zasledimo neenakomerno debelino votkovih navitkov in izvitkov, poleg tega pa tudi dolžina ne ustreza velikosti čolničkov. To ima za posledico, da predebelih navitkov ali copsov ne moremo vložiti v čolniček. Navijanje votka postane

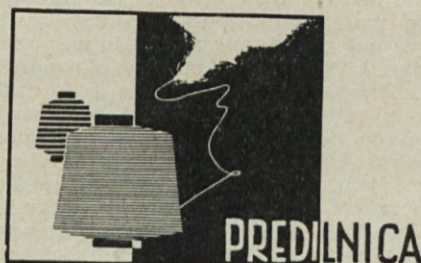
brez vrednosti, ker moramo običajno še enkrat vse previti. Povzroča pa tudi prekomerno trganje votka, zategovanje krajev v tkanini, trganje osnovnih niti v krajih in s tem slabšamo kvaliteto ter izgled tkanine.

Kvaliteta škrobljenja zelo močno vpliva na proces tkanja. Ni bistvene važnosti samo to, da je osnova dobro škrobljena. Paziti se mora na to, da so vse niti lepo deljene ena od druge (da niso še med seboj zlep-ljene), da osnovne niti niso potrgane in da so niti ena-komerno porazdeljene po celotni širini osnove tako, da nimamo trdih in mehkih mest. Osnova mora biti primerno trdo navita in sicer tako, da ni premehka, kar otežkoča tkanje in da ni pretrda, ker potem material preveč trpi.

Seveda pa zavisi kvaliteto škrobljenje tudi od tega kako je material snovan. Če niso pri snovanju vse pretrgane niti pravilno povezane, se pri škrobljenju z majhno nepazljivostjo škrobilca prično navijati na snovalne valje. Pri tem potrgajo še sosedne niti in težja napaka je že tu.

Ko pa bo stavljen v pogon rekonstruirani škrobilni stroj, bo brzina škrobljenja — za katero predvidevamo, da bo do trikrat večja od sedanje — zahtevala še kvalitetnejše snovanje, če bomo hoteli pravilno izkoristiti škrobilni stroj. Če upoštevamo, da imamo tudi vedno več avtomatskih tkalnih strojev se moramo zavedati, da morajo biti osnove res brezhibne, če želimo doseči pravilno razporeditev tkalk in seveda tudi produkcijo, katero nam avtomati lahko dajo.

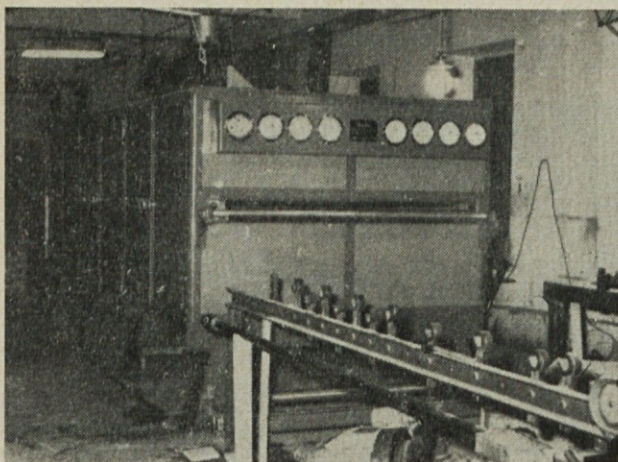
(Nadaljevanje)

Poslovno leto 1962 je za nami. Vsi rezultati nam sicer še niso znani, vendar po nekaterih podatkih lahko sklepamo, da smo ga kar precej uspešno prebrodili in zaključili.

V predilnici uspeh ni bil ravno blesteč, saj smo letni plan izpolnili z 90,6 %. Sedaj ne bi zopet načel problematike predilnice saj vsi vemo kaj je bilo temu vzrok, rad bi le malo pogledal v bodočnost in izgled predilnice v tem letu in še malo naprej.

Letošnje leto se je začelo v znamenju novosti v predilnici, recimo tale naš lanakril. Res so se že prej, v letu 1960 začeli poizkusi z njim, vendar le v malih količinah po 400—500 kg tako, da prednost in kvalitete te preje niso prišle tako do izraza. S tkaninami izdelanimi iz te preje smo se res postavili na sejmu »Moda 63« in tudi obleke iz tako imenovanega lanakrila so nas in naše prizadevanje predstavile v najlepši luči. In kar je najvažnejše, zainteresirali smo ljudi, ki sedaj samo sprašujejo kdaj bodo lahko tudi kupili take obleke oziroma tkanine. Tudi dnevno časopisje nam je dalo polno priznanje za naša pionirska prizadevanja na tem polju, namreč izdelovanje tkanin in lahke konfekcije iz mešanic lanu s sintetičnimi vlakni, največ z leakrilom. Naša tovarna je prva pri nas v Jugoslaviji, ki uspešno opravlja poizkuse s temi mešanicami. Prva je v Jugoslaviji, ki je dala našemu ženskemu (zahtevnejšemu) delu prebivalstva na razpolago tkanine iz

Montaža škrobilnega stroja

takih mešanic, ki so v drugih državah, recimo v Italiji, Nemčiji, Franciji ženska poletna visoka moda in to že pred par leti. Sedaj bomo našemu ženstvu pač lahko ustregli, saj smo izdelali okoli 3500 kg preje iz leakrila in lanu, mešanih v internem razmerju 52 % lanu in 48 % leakrila. Sedaj pač ne bomo slišali in čitali pritožbe od vsepovsod češ, na razstavi in modni reviji je bilo, v trgovini pa še polovico tega ne, kar je tako rekoč rak rana tekstilne industrije, ki ustvarja, saj izgleda tako, samo za razne sejme in revije, ne pa za potrošnika, kateremu so vsa naša prizadevanja namenjena. No sedaj tega pri nas ne bo, ker bomo lahko izdelovali lanakril preje, saj dobimo iz Italije še okoli 5 ton leakrila.

Vendar ne smemo na lovorikah zaspati, kakor se temu reče, ne smemo biti zadovoljni s temi začetnimi uspehi, ampak moramo še naprej iskati nove materiale, preizkušati jih v raznih mešanicah, venomer iskati nekaj novega in seveda tudi boljšega. Pri vseh teh prizadevanjih mora sodelovati ves naš kolektiv, če ne materialno pa vsaj moralno. Tudi to je nekaj, v nekaterih primerih celo odločilno. Le tako bomo želi popolne uspehe, le tako bomo aktivno sodelovali v prizadevanjih za našo občo dobrobit in lepšo bodočnost.

Druga novost pri nas je uvajanje nagrajevanja za kvaliteto in seveda tudi kaznovanje za nekvaliteto. Vsi ti ukrepi bodo precej pripomogli k večji kvaliteti naše preje in s tem zmanjševali kazni za slabo kvaliteto. Ta denar bomo raje razdeljevali tistim, ki bodo s svojim kvalitetnim delom tudi k temu pripomogli. Letos poteka tudi 40 let obstoja naše tovarne. To je res lep jubilej, ki ga bomo najlepše proslavili tako, da se bomo še bolj poglobili v delo in dosegli še lepše proizvodne uspehe.

B. F.

Kvaliteta v oplemenitilnici

(nadaljevanje in konec)

Predno zapusti tkanina jigger, mora biti brezpogojno pregledana od mojstra in šele ta izda nalog, da gre lahko naprej v sušenje. Pred sušenjem gre tkanina skozi ožemalni oziroma vodni kalandar. Najvažnejše, na kar moramo v tej fazi posebno paziti je to, da nam tkanina v zgubnem stanju ne prehaja skozi stroj. Tkanine s takimi gubami pravzaprav ne moremo več popravljati in najde svoje končno mesto med makulaturu. Do manjših gub in zmečkanega blaga pa pridemo tudi takrat, če nam tkanina skozi valje v redu teče, za strojem pa jo prosto odložimo, ne da bi jo ponovno navili v balo. V drugih tovarnah sledi temu stroju sušilno razpenjalni stroj, ki tkanino napne in posuši. Ker mi takega stroja nimamo, smo prisiljeni, da tkanino po ožemanju ponovno navijemo v balo. To moramo napraviti pri tkaninah, ki gredo v tiskarno ali pa na munganje oziroma kalandriranje, posebno pa velja to za tkanine, ki se pozneje barvajo na foulardu. Guba, ki je na izkuhani tkanini komaj vidna, se nam bo na foulardu po klocanju pokazala v vsej svoji velikosti, takrat pa je za popravljanje že prepozno. Foularda za barvanje ne moremo prevariti in nam odkriva vse napake, ki so bile na tkanini napravljenе že v tiskalnici in pozneje v oplemenitilnici. Po ožemanju pride tkanina v sušilnico. Paziti moramo, da nam skozi sušilni stroj teče v redu in da nam pri prehodu skozi ne obriše vse sušilnice. Paziti moramo tudi na tem-

peraturo in to zlasti takrat, kadar sušimo tkanino, ki je grundirana z naphtholi. In sedaj še nekaj besed o pomočniku na vesni sušilnici in o njegovih nalogah. Tu je vse premalo kontrole nad blagom, ki prihaja iz stroja. Iz malega vzorca tkanine, ki ga odda barvar mojstru, lahko ugotovimo samo nijanso oziroma globino barve, ne moremo pa že s tem trditi, da je izbarvana tkanina v redu in da gre lahko naprej v ostale faze oplemenitenja. Na mokri tkanini je nemogoče videti napake, ki se nam pokažejo pozneje, ko je blago suho. To najlepše vidimo takrat, ko gre tkanina iz sušilnice, šele takrat vidimo temni rob, neegalno izbarvanje, progasto tkanino, madeže od barv ali olj itd.

Prva in glavna naloga pomočnika je, da stalno opazuje blago in da za vsako napako, ki jo opazi, takoj obvesti mojstra, ta pa mora tkanino pregledati in potrebno ukrepati. Vzemimo pa obraten primer. Pozornost pomočnika je bila obrnjena drugam, morda k dogodkom na dvorišču, morda je bil na drugem koncu sušilnice v pomenku z ostalimi, za njegovim hrbtom pa so tekli metri tkanine z napako. Tkanine ni nihče videl, nihče zavrnil. Nekonrolirana je šla naprej v impregnacijo, še naprej skozi kalandar in končno prispela v adjustirno in šele na merilnem stroju je bila napaka odkrita. In kaj sedaj? Če je ne vrnemo, bo našla tkanina svoje mesto v makulaturi, če jo vrnemo, so bile vse faze od sušenja dalje zaman. Odkuhavati bo treba impregnacijo in nato zopet ponovno impregnirati, izgubiti na materialu in času. Vse to po krivdi pomočnika, ki je pustil tkanino nekontrolirano naprej!

Po sušenju se tkanine sortirajo po artiklih in pravijo se partije za impregnacijo, tiskarno, mungo, kalandar. Ravno tu je potrebna poostrena kontrola mojstrov. Vsako partijo, naj gre na kateri koli stroj je potrebno še enkrat prekontrolirati. Pojdimo s partijo v impregnacijo in pogledimo, na kaj vse je treba polagati pažnjo, da bo tkanina, ko bo zapustila ta oddelek, res kvalitetna. Ker je strojni park ravno v tem oddelku najbolj reven, moramo biti pri delu še bolj pazljivi in natančni, da dobimo vsaj kolikor toliko kvalitetno tkanino, ki bo ustrezala zahtevam kupcev. Za posamezne artikle imamo recepture in teh se moramo kot vsi ostali točno držati. Kemikalije in vse sestavine, ki jih impregnirna oziroma apreturna flota vsebuje, moramo točno odtehtati, predhodno pripraviti in nato v posodi za pripravo flote dobro izmešati. Ker nimamo mešal, moramo to delo opraviti ročno in tu moramo biti temeljiti, da dobimo res homogeno maso. Pri pravi parafinskih emulzij je poleg brezpogojne čistoče posod, v katerih delamo, važna še temperatura, katero ne smemo prekoračiti, ker bi emulzije postale nestabilne in bi lahko razpadle. Tudi korita foulardov in valji morajo biti vedno čisti in umiti. Pri parafinskih emulzijah se nam zelo rada nabira na hrapavi površini valja plast parafina posebno takrat, kadar delamo pri nižjih temperaturah, ki pa se nam pozneje, ko postane debelejša, prične z valja trgati in mazati tkanino. Te madeže je izredno težko spravljati iz tkanine in nam še tako energično izkuhavanje na jiggeru ne da dobrih rezultatov. Pri impregniranju je važna temperatura in se je moramo točno držati. Nivo flote naj bo vedno na predpisani višini. Posebno pažnjo moramo posvečati ožemanju, ki naj bo po celi dolžini enakomerno, pogoj za to pa so gladki in skrbno brušeni valji. Kadar delamo s parafinskimi emulzijami, moramo floto kontrolirati z indikator papirjem in jo morebiti korigirati s kislino. Tkanina mora priti preko sušilnih bobnov popolnoma suha. Če vidimo, da tega ne moremo doseči, (slaba para) moramo stroj ustaviti in počakati. Kajti efekt impregniranja bo samo v tem primeru zadovoljiv, če bomo tkanino res popolnoma osušili, v nasprotnem primeru nismo razen raztega tkanine dosegli ničesar. In nazadnje še to; čim apreter opazi, da mu impregnirna oziroma apreturna flota tkanino maže, mora stroj brezpogojno ustaviti in o tem takoj obvestiti mojstra, kajti nobenega smisla nima, da maže še nadaljnje metre, ko točno ve, da bo prva pot тка-

nine nazaj v barvarno in da bo treba te madeže odkuhavati.

Ko tkanina zapusti impregnacijo gre dalje na kalandriranje ali munganje. Tudi pri kalandru velja isto kot za vodni kalandr; predvsem paziti na to, da ne pride tkanina zgubana skozi valje. Valji morajo imeti določeno temperaturo, sicer ne dobimo zelenega efekta in morajo biti vedno umiti in čisti. Na mungi se mora predvsem paziti na navijanje in da se drži točno časov in pritiskov pri munganju.

Končno smo prispeli z našo balo v adjustirno. Ni velika, na spodnjem koncu ji jemljejo že itak majhen življenjski prostor adjustirane tkanine, vmes pa blago, ki še čaka na merilni stroj. Mnogokrat se še človek sam težko prebije skozi vse to, toda tu vmes se previrajo transportni vozički z novim blagom, tu prebijejo nekaj metrov pollanenega barvastega platna, tam raztrgajo nekaj lanenih rjuh in na koncu puste na belem damastu lep oljnat madež, vmes pa je opaziti še kakšen odtis celega stopala. Tu v tem prostoru torej zbira oplemenitilnica skupaj svoje poslednje makulturne metre. In kako temu odpomoči. Oplemenitilnica tako, da bo delala adjustirna v nadurah, skladišče gotovega blaga pa bo moralo že adjustirane tkanine sprejeti v svoje prostore.

Pot bale je končana, šla bo še skozi merilni stroj, klaserka jo bo ocenila, napisana bo etiketa in tkanina bo odšla iz oplemenitilnice. Nekaj blaga ne bo nikoli prišlo na trg, prišlo bo samo do vratarja in tu počakalo na kupca. Zdaj pa naj vsakdo iz oplemenitilnice pomisli, če ni tudi on sam k temu nekaj pripomogel.

N. M.

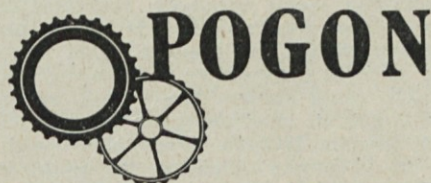

Uspeh, ki ga je podjetje doseglo na sejmu Moda 63 tudi našemu obratu postavlja vrsto nalog. Naročila so tolikšna, da v začetku kar verjeti nismo mogli, da je to res. Manjka prav vsega. Brisač, brisalk, garnitur in predpasnikov. Kje so časi, ko smo se veselili številke 100 na naročilnici. Danes so pa naročila taka; da se jih lahko veselimo — pa tudi bojimo. Trgovci so bili nad izborom, ki jim ga nudi naša letošnja kolekcija zelo navdušeni. Problem pa nastaja v tem, ker hočejo sedaj vsi vse naenkrat. Z njihove strani popolnoma razumljivo. Saj smo jim nudili! Toda nismo bili pripravljeni. Predvsem ni nihče pričakoval takega uspeha. Slutili smo sicer, da se naši izdelki morajo uveljaviti na tržišču, ker jim enakovrednih ni. Ampak ne toliko... Druga hiba pa je bila v tem, da smo pripravili nekoliko preširok izbor modelov. Tiskanim črtam na predpasnikih so se pridružile še tiskane pike. Tako je dobil skoraj vsak model še svojega pikastega dvojčka. To končno ne bi bilo hudo, če se ne bi zataknilo pri rezanju. Pri tiskanem platnu s pikami je vseeno, če je tkanina »krivo tkana«. Lepo se da naložiti v veliko lago in strojno razrezati. Pri črtkastih tkaninah pa je to drugače. Črta mora biti na izdelku res črta. Zaradi neegalizirane tkanine pa je to strojno nemogoče doseči. Vse je treba rezati zato ročno. To pa je zamudno. Nesreča je še v tem, da je prav teh izdelkov največ naročenih.

Dva preprosta in cenena modela predpasnikov

Koncem januarja je že pričel z delom prvi organizirani proizvodni trak. Ne gre še tako kot v Topru na primer, predstavlja pa le velik korak naprej. Februarja bo stekel še drugi, ker bomo vzeli v začasno delovno razmerje še nekaj delovnih moči. Upam, da bomo tako zadostili potrebam. Ustavili smo začasno tudi delo na šotorih in se vrgli na trenutna naročila. Toda, ker se bliža čas sezone, tega dolgo ne bo mogoče izvajati. Prav gotovo se bo tudi za proizvodnjo šotorov lepega dne pokazala taka stiska, kot sedaj za ostale izdelke.

Čemu kondenzatorji?

Pod električnimi razdelilniki ali pa nad njimi imamo v nekaterih obratih postavljene lične škatlice, ki so pobarvane s sivo ali zeleno barvo. Škatle so priključene s kabli na električno omrežje. Marsikdo je vprašan čemu so te škatle, in zakaj si delamo stroške z njimi. Navadno smo odgovorili, da so to kondenzatorji za izboljšanje faktorja moči cosinus fi, ali za zmanjšanje jalove energije.

Ta skromni prispevek v »Konoplanu« naj bi povedal nekaj več o tem problemu.

Jalovi tok in faktor moči (cos fi) sta pojma, ki jih danes srečujemo skoraj vsak dan, saj sta izredno po-

membna v našem energijskem gospodarstvu. Kaj razumemo pod tema dvema pojmom? Jalovi tok je tok, ki ne opravlja nikakega mehaničnega dela. Faktor moči $\cos \phi$ pa je razmerje med žlahtno (delovno) močjo in navidezno močjo.

$$\cos \phi = \frac{\text{navidezna moč}}{\text{delovna moč}}$$

Vzroki slabega faktorja moči tiče v pojavu jalovega toka. Pri tem nastane vprašanje ali je jalovi tok potreben ali ne. Na to vprašanje moramo odgovoriti z da, kajti električni stroji in transformatorji potrebujejo magnetna polja, da lahko delajo. In ravno ta tok, ki magneti motorje je jalov.

Cisto drugo vprašanje pa je, če mora ta jalova moč, ki jo motor potrebuje, teči tudi po drugih delih električnih naprav npr. v dovodu do motorja, v transformatorju in generatorju. To pa lahko zanikamo. Jalovi tok namreč lahko omejimo na mesto njegove uporabe in na ta način razbremenimo vode. Praktično se temu pravi, da motor ali kak drug porabnik jalove energije kompenziramo z vzporednim priključkom kondenzatorja.

V primeru, da jalovi tok kompenziramo popolnoma, dobimo faktor moči $\cos \phi = 1$. $\cos \phi = 1$ pomeni polno izkoriščanje kablov, transformatorjev itd. $\cos \phi = 1$ pomeni razbremenitev vodov in naprav in s tem zmanjšanje izgub, pomeni torej prihranek dragocenega materiala in energije.

Rekli smo, da jalovi tok dodatno obremenjuje vode, transformatorje in generatorje. Zato so podjetja za razdeljevanje električne energije že pred leti vpeljala tudi tarifa za jalovo energijo. Podjetje dovoljuje brezplačno uporabo jalove energije v iznosu 62 % od delovne energije tj. ona količina, ki ustreza $\cos \phi = 0,85$, za slabši $\cos \phi$ pa obračunava jalovo energijo, ki jo registrira posebni števec, po 4.— din/kVArh (kilovat-amp-reaktivna ura) podnevi in po 2.— din/kVArh ponoči.

Za tekstilno industrijo je slab $\cos \phi$ značilen, vzrok za to so počasi tekoči elektromotorji, ki mimo tega niso vedno polno izkoriščeni. Izredno slab $\cos \phi$ ima tudi fluorescenčna razsvetljava (0,55). V naši tkalnici imamo kombinacijo obeh pojavov, zato smo npr. v novi tkalnici izmerili $\cos \phi$ 0,52. Pri tem $\cos \phi$ bi imeli na vsako porabljeno kWh delovne energije 1,643 kVArh jalove energije. Ker je 0,62 kVArh na vsako kWh prostih, bi morali plačati na vsako kWh delovne energije à 12 din/kWh še 1 kVArh jalove energije à 4 din/kVArh kar podraži energijske stroške od 12 din/kWh na 16 din/kWh ali za 33 %.

S fazno kompenzacijo smo se vsem tem stroškom izognili, še več; za dober $\cos \phi$ v lanskem letu (povprečno 0,94 podnevi in 0,98 ponoči) smo dobili celo bonifikacije, ki so znašale 1 851 708 din. Skupni prihranek na jalovi energiji v lanskem letu pa je znašal okrog 6 milijonov dinarjev. Za prihodnje leto predvidevamo prihranek preko 8 milijonov dinarjev.

Navedeni prihranki pa niso edini, ki nam jih nudi fazna kompenzacija. Omeniti moramo še dvoje prihrankov.

1. Zmanjšanje izgub v dovodnih kablji. Te so namreč pri $\cos \phi = 0,9$ 27 krat manjše kot pri $\cos \phi = 0,55$. V dovodnih kablji za našo predilnico so se npr. zmanjšale izgube od prejšnjih 6,63 kW na 3,13 kW pri povprečni obremenitvi 150 kW. Izgube so padle torej za več kot polovico. Rekli boste 3,5 kW ni mnogo, toda predilnica obratuje 300 dni v letu po 15 ur na dan kar da 15 750 kWh v vrednosti 189 000 din. Podobni so računi za kabel plemenitilnice, zlasti pa za kable v tkalnici.

2. Fazna kompenzacija nam prihrani nove investicije za kable in transformatorje.

a) Naša transformatorja bi bila brez fazne kompenzacije že zdavnaj preobremenjena, ker znaša njuna moč le 800 kVA. Pri sedanjih največjih obremenitvi 700 kW in pri nekdanjem $\cos \phi = 0,6$ pa bi imeli ob-

remenitev $\frac{700}{0,6} = 1170$ kVA, tako pa imamo še približno 50 kVA v rezervi.

b) V času, ko domača industrija še ni izdelovala kablov bi morali zaradi naraščajoče obremenitve ojačiti kablovod od transformatorske postaje do predilnice. Problem smo rešili s fazno kompenzacijo in si s tem prihranili dragocene devize in nerodno polaganje kabla preko Mlinščice, skozi klet barvarne itd. Takrat sicer še ni bila v veljavi tarifa za jalovo energijo vendar pa je bila nabava kondenzatorjev znatno cenejša kot pa nov kabel.

c) Kabel za nove delavnice je bil že položen in zemlja se je že lepo usedla, ko so potrebe narekovale spremembo. Iz pomožnih delavnic z majhno porabo energije je nastala zahtevna tkalnica z izredno slabim faktorjem moči. Marsikje bi odkopali kabel in ga zamenjali z novim močnejšim ali pa bi položili še enega. Pri nas pa smo tudi ta problem rešili s kondenzatorji.

Kaj pa cena?

Kondenzatorji ob nakupu niso ravno poceni vendar pa se njih nabava z avtomatično regulacijo vred, v našem podjetju amortizira že v dobrih osmih mesecih. Pri tem smo upoštevali le stroške po tarifi za jalovo energijo, medtem ko so prihranki zaradi zmanjšanja izgub in nepotrebnih novih investicij za kable povrh.

Tiskano v tiskarni

Napisana beseda še ni realizacija naloge. Ta ugotovitev naj velja kvaliteti dela v naši tiskarni.

Podrobnosti smo že opisali večkrat v dosedanjih številkah. Sporazumno sprejet ukrep o izboljšanju pa bo gotovo prispeval k napredku in to drastično ob 10. obletnici obstoja filmske tiskarne. Ta jubilej bomo samo s tem zapiskom praznovali v soboto, 2. febr. 1963.

Kakšen pa je naš namen za izboljšanje kvalitete tiska pa naj pove naslednji sestavek.

Izdelek mora biti v obratu brezhibno izdelan. Za omogočanje dobrega tiska bomo odslej potiskali nekaj manj ter storilca napake direktno kaznovali. Dosedanji način dela je preveč zahteval od posameznega tiskarja in je bila možnost ugotavljanja napak majhna oziroma ukrep za preprečitev napak neučinkovit. Pri bolj pazljivem delu bo izdelka res nekaj manj vendar ta dober. Od tega bomo imeli vsi več. V tiskarni sami bo manj napak in v prodajnem efektu več denarja, ker ne bo popustov za slabšo kvaliteto tkanin.

Predvidevamo, da bomo pričeli z novim načinom obračunavanja in kaznovanja direktnih krivcev že prvega januarja 1963, če pa CDS v primernem času še ne bo sprejel novega pravilnika potem gotovo od 1. februarja 1963 dalje.

Sodelovanje z razvojnim oddelkom bo prišlo tudi bolj do veljave saj bomo mirneje izdelovali enako število novih šablon kakor v obeh predhodnih letih. Vsak mesec bomo povprečno izdelali 12 kom. šablon ter tako do konca leta izdelali zopet 144 kom. Sedanji način, ko smo bili več mesecev brez potrebe po izdelovanju novih šablon potem smo pa izdelali na mesec tudi do 40 in več šablon bo odpadel. Mirno in kontinuirno delo bo prav gotovo tudi močno prispevalo k izboljšanju kvalitete tiskanja, ker bodo že šablone — torej osnovna oziroma osnovni pripomoček za tiskanje kvalitetna.

O. L.

Zakaj nam je primanjkovalo premoga?

V zadnjem času smo bili večkrat na tem, da bomo ustavili našo proizvodnjo zaradi pomanjkanja premoga. Delavci naše tovarne so se spraševali, kje so vzroki za tako stanje.

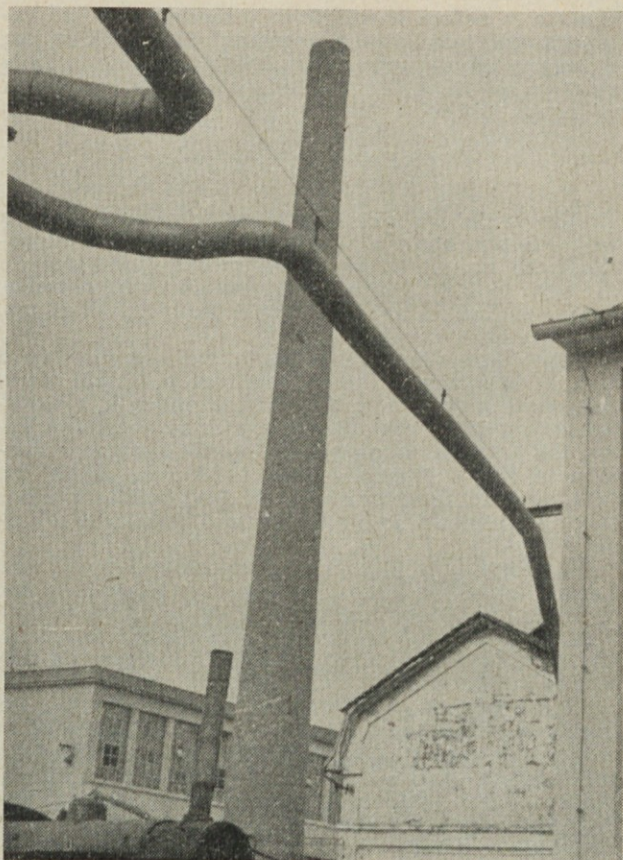
V naslednjem vam bomo dali nekaj pojasnil, da boste razumeli stanje o preskrbi s premogom:

S pogodbami smo si v letu 1962 zagotovili zadostne količine premoga. Ta je do srede novembra prihajal redno v dogovorjenih mesečnih količinah. Po tem času pa se je dobava zataknila zaradi vremenskih nepravil, ki so v večji meri vplivale na proizvodnjo v rudnikih. Tako nam je rudnik Kočevje ob priliki urgence premoga javil, da je zaradi močnih padavin voda zalila rove. Rudnik Trbovlje pa nam je sporočil, da so naleтели na plast rude, ki je izredno močno pomešana s kamenjem, vsled česar je proizvodnja zelo padla. Ko so te težave minile, je pritisnil hud mraz, ki je imel za posledico zmrzovanje premoga na separacijah. Izkopani premog namreč na separacijah izpirajo z vodo in ta zmrzne, zato je vse delo otežkočeno.

Ker nam stara kotlarna ni več zadoščala, smo bili primorani preskrbeti dodatno pomoč v obliki lokomotive. To je povzročilo še večjo porabo premoga kot sicer, ker je seveda prekoračilo naše s pogodbami zagotovljene dobave. Povečana poraba premoga pa je vpadla ravno v čas, ko rudniki niso bili v stanju niti kriti potrebe po sklenjenih pogodbah.

Zaradi stalnega stika z rudniki in razumevanja s strani teh, nam je uspelo premagati vse te težave. Posebno nas je rešila pošiljka več vagonov premoga iz rudnika Banoviči.

Sedaj je ta kritična situacija za nami in smemo pričakovati, da se ne bomo več znašli v tako težkem

Veliki in mali potrošnik premoga — pare pa še vedno manjka

položaju. V letošnjih pogodbah je upoštevana tudi poraba premoga za dodatno lokomotivo in v kolikor bodo razmere v rudnikih vsaj malo normalne, lahko računamo, da bomo prejeli zadostne količine premoga.

Z veseljem smemo ugotoviti, da kljub izrednim prilikam ni bila naša tovarna niti en dan primorana ustaviti proizvodnje, kar se je žal zgodilo v nekaterih podjetjih.

F. A.

Iz uredništva

V zadnji številki Konoplana ste brali v prispevku »Sporočite kolektivu naše pozdrave« željo upokojencev, da bi bili bolj seznanjeni z razvojem podjetja in dogajanjem v njem. To jim — tako so vsi izjavili — lahko najbolje posreduje naš Konoplan.

Uredniški odbor je na svoji seji 18. januarja letos soglasno sprejel sklep, da se tej želji ugotovi. Naklada našega lista se s tem poveča na 900 izvodov od 15. februarja dalje. Upravni odbor podjetja pa je sprejel še dodaten sklep: vsi upokojenci bodo prejeli Konoplan brezplačno!

Naši dragi bivši sodelavci! Želimo vam prijetno urico s Konoplanom v rokah.

Uredništvo

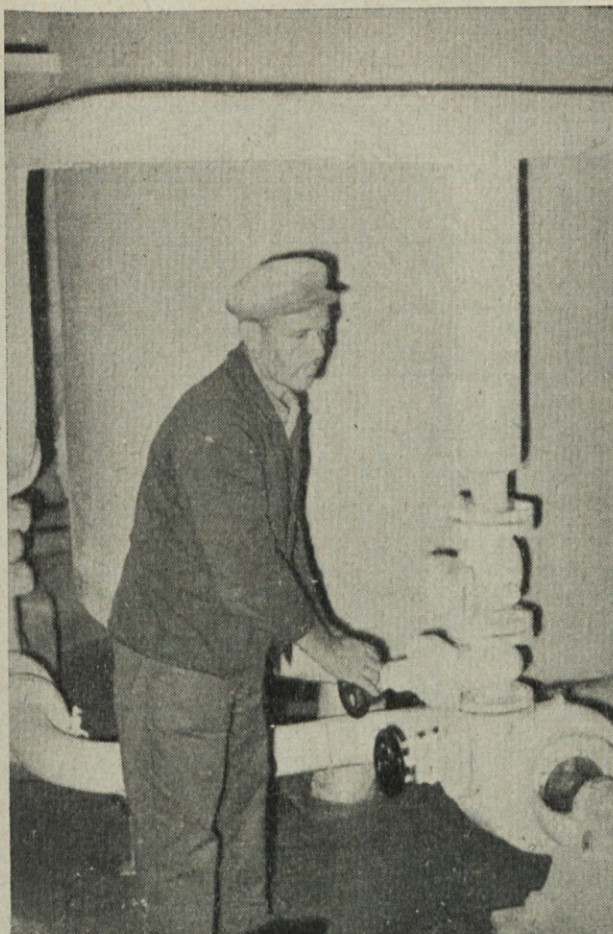

Upokojenci med nami na pragu Novega leta

Personalne izpremembe

Vstopi:

1. Škrlep Ana, mokra predica, vstopila dne 26. 12. 1962,
2. Deisinger Marija, previjanje mokre preje v predena, vstopila dne 3. 1. 1963,
3. Jus Angela, previjanje mokre preje v predena, vstopila dne 3. 1. 1963,
4. Zupančič Anica, previjanje mokre preje v predena, vstopila dne 3. 1. 1963,
5. Škarja Anton, varnostni tehnik, vstopil dne 3. 1. 1963,
6. Cerar Angela, previjanje mokre preje v predena, vstopila dne 3. 1. 1963,
7. Grilj Pepca, predica v predpredilnici, vstopila dne 3. 1. 1963,
8. Ančimer Antonija, mokra predica, vstopila dne 3. 1. 1963,
9. Starič Pavla, morka predica, vstopila dne 3. 1. 1963,
10. Vodušek Dragica, mokra predica, vstopila dne 3. 1. 1963,
11. Mav Ana, previjanje mokre preje v predena, vstopila dne 3. 1. 1963,
12. Alešovec Marija, predica v predpredilnici, vstopila dne 4. 1. 1963,
13. Korošec Karolina, mokra predica, vstopila dne 4. 1. 1963,
14. Zorman Kristina, predica v predpredilnici, vstopila dne 4. 1. 1963,
15. Žižek Angela, mokra predica, vstopila dne 4. 1. 1963,
16. Pučko Jožef, predilec v predpredilnici, vstopil dne 7. 1. 1963,
17. Stražar Antonija, predica v predpredilnici, vstopila dne 7. 1. 1963,
18. Berk Ivan, delavec v oplemenitilnici, vstopil dne 9. 1. 1963,
19. Korošec Jožef, predilec v predpredilnici, vstopil dne 9. 1. 1963,
20. Mihelčič Antonija, mokra predica, vstopila dne 11. 1. 1963,
21. Dimec Marija, delavka v oplemenitilnici, vstopila dne 11. 1. 1963,
22. Jež Anica, delavka v oplemenitilnici, vstopila dne 14. 1. 1963,
23. Ratej Marija, šivilja v konfekciji, vstopila dne 17. 1. 1963,
24. Vodlan Silva, tkalka, vstopila dne 17. 1. 1963,
25. Nahtigal Angela, delavka v konfekciji, vstopila dne 18. 1. 1963,
26. Juhant Majda, delavka v skladišču gotovega blaga, vstopila dne 19. 1. 1963,
27. Zajc Stanislava, previjanje mokre preje v predena, vstopila dne 21. 1. 1963,
28. Obrul Julijana, previjanje mokre preje v predena, vstopila dne 23. 1. 1963,
29. Kavčič Ana, tkavka, vstopila dne 25. 1. 1963.

Pri delu

Izstopi:

1. Markovič Elizabeta, pomočnica kuharice v menzi, izstopila dne 8. 1. 1963, na podlagi lastne odpovedi,
2. Rode Mihael, šef garaž, izstopil dne 15. 1. 1963, sporazumno z upravo podjetja — upokojen.

Poročili so se:

1. Mavsar Marija, tkalka, poročena Privilegio,
2. Loboda Fanika, adjustirna, poročena Jašovec.

Spored kina »Induplati« Jarše

16. — 17. II. 1963 »NAZARIN«, mehiški film. Režija: Luis Bunuel. Igrajo: Francisco Rabal, Marga Lopez. Drama.
23. — 24. II. 1963 »KO JE KRALJEVALA KOMEDIJA«, ameriški film. Igrajo: Charlie Chaplin, Oliver Hardy. Komedijska.
2. — 3. III. 1963 »PRIDI OČKA«, poljski film. Režija: Jan Batory. Igra: Janusz Pomaski. Drama.
9. — 10. III. 1963 »POUK O LJUBEZNI«, švedski film. Režija: Ingmar Bergman. Igrajo: Eva Dahlbeck, Gunnar Björnstrand. Filmska komedijska.
16. — 17. III. 1963 »1000 OČI DR. MABUZEJA«, nemški film. Režija: Fritz Lang. Igrajo: Dawn Addams, Peter Van Eyck. Kriminalni film.

Za smeh in razvedrilo

PRIJETNO SILVESTROVANJE

Kje si bil za Silvestrovo?
Mejduš, ti, nekam sem šel, pa se še sedaj ne morem spomniti kam.

TEŽAVE NA SILVESTROVANJU

Ni toliko težavno dobiti prostor. Sploh ni težav za jedačo in pijačo. Še za dekleta ne, — to postane težava pozneje. Trenutno je težava — twist!

INVENTURA V MENZI

Koliko imate mesa?
700 kil.
Aha. Fajn. Dobri smo do maja!

INVENTURA V FABRIKI

Kje imate vpisan material na tem kupu?
Aaaa. Aha, tega mam pa tle, na škatel od cigaret. Krasno! Še vodjo poiščite, pa se naj še on podpiše.

OSNOVNA SREDSTVA SO ŠE TRD OREH

No, a veste, kaj je osnovno sredstvo?
Vem, osnova!
Ja, stroj pa pomožni material, ne?
Točno!

PRETIRAVANJE

Hej, ti, a mi greš pribit nogo od mize. Odlimala se je.

Počasi, počasi fant. Najprej delovni nalog! Z njim grem po žebelj in ko bo mojster rekel ja, pridem. Potem se bova pa že kaj pogovorila.

PRIČA

Poslušaj, prijatelj, mi greš za pričo za dvojna leta med vojno?

Kako, saj nisi bil v partizanih.

Ne, to ne. Toda spomni se, da sva že 43. leta govorila, kako bi rad videl, da bi bilo kmalu konec vojne.

POSLEDICA MODE 63

Obratovodja pride v adjustirno. Ustavijo ga ženske in vprašajo: Smo bili pa le enkrat pohvaljeni, v časopisih, a ne?

Vi že mogoče, vi. Jaz pa ne. Pravkar sem bil namreč pri direktorju!

SREČA, DA JE MIRNE NARAVE!

V soboto okrog 13. ure prihiti ves razburjen možakar v ambulanto.

Je gospa doktor tu?

Ne!

Kje pa je?

Obisk.

Toda kam? Žena je pravkar rodila.

Obisk! Pridite v ponedeljek!

PREGLAVICE S TUJKAMI

Glej no, ta nove stroje vozijo, pikanole. Ja, saj, sem slišal, da so na ole, ja.

V laboratoriju so preizkušali vodonepropustnost tkanin. Takoj po šesti uri pride šef proizvodnje in vpraša:

Ali 948 drži?

Ne, spustil je.

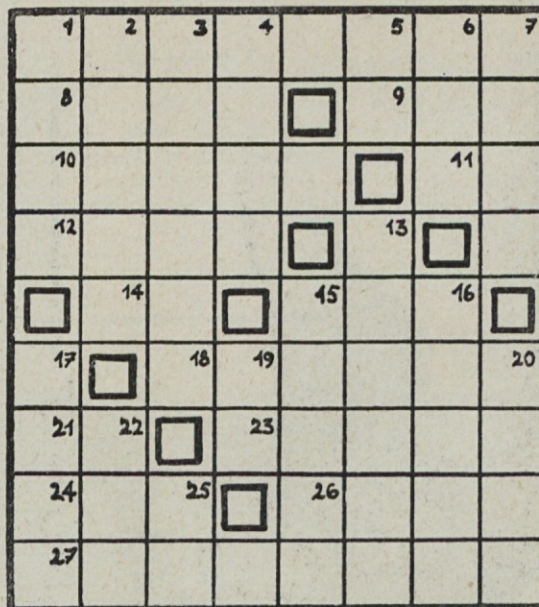
Zakaj?

Slabe vremenske prilike!

Križanka

Vodoravno: 1. naš najnovejši izdelek, 8. Ober, 9. tuje moško ime, 10. skladišče, 11. avtomobilska oznaka Slavonske Požege, 12. plin v ozračju, 14. samoglasnik in soglasnik, 15. ocena, 18. izdelek konfekcije, 21. karta pri igri, 23. obdobje, 24. mesto v Italiji, 26. letopis, 27. orodje.

Navpično: 1. kavbojska vrv, 2. predobvestilo, 3. obveznost, 4. tuje moško ime, 5. konica polotoka, 6. angleška pritrdilnica, 7. uta, 13. mesto v severni Italiji, 15. tat, 16. zloglasno taborišče v Nemčiji, 17. sladkovodna riba, 19. nikalnica, 20. slovenski otroški film, 22. izdelek iz mleka, 25. osebni zaimek.

REŠITEV »NOVOLETNE KRIŽANKE«

Vodoravno: 1. kitara, 7. jetika, 13. Asirec, 14. erotik, 15. RK, 16. ker, 18. ma, 19. bal, 21. Cerar, 22. sod, 23. Olaf, 24. raj, 25. Dane, 26. nos, 27. Tom, 28. din, 30. los, 33. Ozim, 34. USA, 36. liga, 37. bik, 40. TAM, 41. rd, 42. želodec, 46. bi, 47. norice, 49. Ižanec, 51. Arrat, 52. Marina.

Navpično: 4. ara, 9. ton, 20. lastnik, 22. satelit, 35. sto, 38. Peca, 39. ježa.